

האם להפחית או להימנע לחלוטין?

*אילת הר-אבן, *פרופ' נחמה לואיס פרסקי, **פרופ' שרון ר. שניטמן

השוואת מסרים תקשורתיים: השפעת מסר עם המלצה להימנעות לעומת מסר עם המלצה להפחתת נזק בקרב קהלים בעלי פרופיל סיכון שונה

שיטת מחקר: משתמשי קנאביס בוגרים בישראל בעלי רישיון נהיגה, חולקו באופן אקראי לצפייה במסרים עם המלצה להתנהגות של הימנעות או של הפחתת נזק, או תנאי ביקורת. לאחר הצפייה המשתתפים נשאלו על כוונות והתנהגויות של נהיגה תחת השפעת קנאביס ($N = 965$). לאחר שבועיים נערך סקר המשך למעקב ($N = 469$). נבחנה גם ההשפעה הממתנת של פרופיל הסיכון של משתמשי הקנאביס (סיכון גבוה – ביצעו התנהגות מסוכנת בעבר של DUIC לעומת פרופיל סיכון נמוך – לא ביצעו).

מחקרים מצביעים על כך שצריכת הקנאביס בישראל הולכת וגוברת. למרות שהשימוש לצרכי פנאי אינו חוקי בישראל, שיעורי השימוש בו מהגבוהים בעולם. שימוש בקנאביס מגביר את הסיכון לתאונות דרכים, פציעות ומוות ונהיגה תחת השפעת קנאביס (DUIC) מהווה סיכון משמעותי לבריאות הציבור.

שתי גישות שונות לטיפול בתופעה גישה של הפחתת נזק תומכת במיתון ההתנהגות המסוכנת, בעוד **שגישה של הימנעות** מקדמת הפסקה מוחלטת ללא הצעות למיתון ההתנהגות. הגישות השונות יכולות לבוא לדי ביטוי במסרים תקשורתיים, בחינוך ובהתערבויות טיפוליות.

ממצאים - איזה מסר יעיל יותר?

כוונת ההתנהגות וגם ההתנהגות המדווחת **בפועל** היתה יציבה גם **שבועיים** לאחר החשיפה למסר.

מסקנות והמלצות: אפקטיביות המסרים משתנה בהתאם לפרופיל הסיכון של המשתמש. **והסוג של המלצת ההתנהגות במסר (הימנעות לעומת הפחתת נזק), דבר המדגיש את הצורך בגישה מותאמת אישית לקהל היעד בקמפיינים לבטיחות הציבור.**

מטרות: במחקר נבדק איזו גישה משפיעה יותר על ההתנהגות המסוכנת - נהיגה תחת השפעת קנאביס (DUIC).

המחקר נתמך ע"י קרן המחקר של חברות הביטוח בישראל, מענק מס' 42125
המחקר נערך במסגרת עבודת דוקטורט (PhD)

* החוג לתקשורת, ** בית הספר לבריאות הציבור, אוני' חיפה